

CZU [023.4:027.52(477-25)](047.53)=135.1

OLGA ROMANIUK: „CĂRȚILE SUNT O FEREAȘTRĂ LARG DESCHISĂ CĂTRE LUMEA MARE”

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” din Chișinău și-a sărbătorit a 146-a aniversare, la care a participat și o delegație de bibliotecari de la Biblioteca Publică „Lesya Ukrainka” din Kiev în frunte cu doamna Olga Romaniuk, directorul general.

Raia ROGAC: Doamna director general, sunt onorată să realizez cu dumneavoastră această convorbire de suflet. Pentru început, vă rog să ne prezentați un succint breviar biografic personal, dar și cel al bibliotecii pe care o conduceți.

Olga ROMANIUK: Cărțile fac parte din viața mea încă din copilărie, pentru că în anii '70 ai secolului trecut acestea, în special cele din bibliotecă, deschideau mereu o fereastră largă către lumea mare, necunoscută pentru o simplă fată de la sat, cum eram eu. Dragostea pentru oameni și cărți a devenit pasiunea mea și mi-a determinat alegerea profesiei, care s-a dovedit a fi pentru întreaga viață.

De aceea, după studiile medii la școala de cultură din Jitomir, am ales să le continui pe cele superioare la Facultatea de Biblioteconomie a Institutului de Cultură din Kiev, finalizându-le cu succes. 37 de ani din întreaga mea activitate de muncă au fost dedicați Bibliotecii: din start, am condus Departamentul Servicii de Bibliotecă pentru Tineret (mai întâi, în Biblioteca Regională din Vinnița, iar mai târziu – într-una dintre bibliotecile din Kiev), ca din 2004 să mă aflu la Departamentul Științific și Metodologic al Bibliotecii Publice „Lesya Ukrainka” din Kiev. Din 2013, am devenit director adjunct al acestei biblioteci.

Îmi împart activitatea între manageriat și creație. Încerc să fac dovada acestor două calități importante în deplină măsură. Creativitatea mă ajută la generarea ideilor interesante, la

dezvoltarea bibliotecii, la extinderea rețelei de parteneri și la mobilizarea comunității locale în jurul acesteia.

Trebuie să recunosc că gestionarea bibliotecii este foarte dificilă. Instituția noastră nu are un sediu propriu, special construit, dar se află în șapte spații adaptate, închiriate, care mereu necesită reparații și modernizare. Grație colaborării fructuoase cu organizațiile publice, cu sponsori, reușim să menținem spațiile în bune condiții, le modernizăm, creăm confort și comoditate pentru toți vizitatorii.

Dar din toată inima ne dorim o clădire nouă, spațioasă și modernă pentru principala Bibliotecă Publică a Capitalei, care să corespundă standardelor europene.

Avem multe servicii pentru diferite categorii de utilizatori: pentru persoanele în vârstă avem cursuri de alfabetizare digitală și de limbă engleză, pentru tineri – cluburi literare și de poezie, ateliere de muzică și artă; desfășurăm spectacole de teatru pentru toată lumea; avem programe de biblioterapie, de ajutor psihologic; cursuri de limba ucraineană, cursuri de broderie, tururi gratuite prin Kiev. Nu mai puțin important s-a dovedit a fi un program special pentru resocializarea condamnaților. Și totuși, cărțile și lectura prevalează.

R.R.: Când va fi pace, voi veni la Kiev, și prima instituție în care voi poposi va fi Biblioteca Publică „Lesya Ukrainka”, de unde voi face turul orașului. Dar să revenim la discuția noastră. Cum ați ajuns în paradisul cărților și la postul de manager superior?

O.R.: În 2016, în baza rezultatelor selecției concursului pentru funcția de director, am ajuns la conducerea Bibliotecii. A fost foarte greu la început, deoarece timp de 52 de ani instituția a fost condusă neîntrerupt de Ludmila Ivanovna Kovalciuk, a cărei contribuție mare la dezvoltarea bibliotecilor din oraș nu poate fi pusă la îndoială.

R.R.: Când și cum s-a născut ideea de colaborare cu Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”?

O.R.: La un moment dat, Ludmila Ivanovna Kovalciuk a stabilit o colaborare cu unele biblioteci din Chișinău, în special cu

O întâlnire profesională la Chișinău. În imagine (de la stânga la dreapta): Ludmila Barbă, Olga Romaniuk, Mariana Harjevschi, Tatiana Coșeri, Olga Dudok, Olena Osmachkina.

biblioteca care poartă numele „Lesea Ukrainka”. Sunt sigură că cei din generația mai veche de bibliotecari din capitala Republicii Moldova își vor aminti de ea și de relațiile moldo-ucrainene a instituțiilor noastre. Sunt doi ani de când Ludmila Ivanovna, din păcate, a trecut în lumea celor dreupți. Noi am încercat să restabilim și să continuăm colaborarea cu bibliotecile din Chișinău, pregătindu-ne pentru împlinirea a 150 de ani a BM „B.P. Hasdeu”. A existat ideea unei lecturi comune, vers cu vers, a uneia din poeziile scrise de Lesya Ukrainka și de înregistrare video a lecturii.

Participarea în 2021 la un evenimentul „World Cafe”, unde am împărtășit experiența implementării proiectelor din bibliotecă care vizează resocializarea persoanelor din sistemul penitenciar, cu participarea colegilor din România și Republica Moldova, ne-a stimulat dorința de a reînnoi legăturile instituționale. Și ne-am bucurat să primim o invitație la Conferința aniversară pentru a ne cunoaște colegii din Chișinău.

R.R.: Ați reușit să semnați un contract de colaborare?

O.R.: Am fost foarte bine primiți și suntem profund recunoscători gazdelor de la Chișinău, în special administrației, pentru organizarea impecabilă a evenimentelor aniversare. Am încercat să facem un schimb de experiență și să vedem cât se poate de mult, încât nu am avut timp suficient să încheiem și să semnăm un acord de cooperare în timpul vizitei. Îl vom încheia și îl vom semna la Kiev. Nivelul modern de digitalizare permite ca acest lucru să fie posibil online.

R.R.: Ce impresie generală aveți despre manifestările din cadrul aniversării Bibliotecii Municipale din Chișinău?

O.R.: Ne-a plăcut mult decorul festiv al sălii, atmosfera sărbătorii. Am putut aprecia că biblioteca este un loc de forță, un loc atractiv atât pentru angajați, cât și pentru numeroși vizitatori. Am fost impresionată de activitatea editorială a bibliotecii, de prezentările din diversele domenii ale activității și de abilitățile de vorbire în public ale bibliotecarilor.

R.R.: Cum ați reușit să veniți și cu donație de carte în ciuda situației dificile în care se află țara dumneavoastră?

O.R.: În aprilie 2022, am decis să colectăm și să trimitem cărți ucrainene în orașele care primeau refugiații din Ucraina. Printre aceștia s-au numărat mulți cititori obișnuiți ai bibliotecii noastre, cu care am ținut legătura. Nevoia de cărți în limba maternă era foarte acută, deoarece mulți concetățeni au plecat cu copiii. Așa am început și am desfășurat această inițiativă. Ulterior, am putut satisface nevoia unor cărți speciale la comanda compatrioților noștri: cărți Braille, manuale, lucrări de literatură clasică și modernă ucraineană, susținuți fiind de Alexandra Varușeva – o bibliotecară voluntară care locuiește la Praga (în acest sens, nu există foști

Colectivul Bibliotecii Publice „Lesya Ukrainka” din Kiev

În cadrul Conferinței anuale a BM „B.P. Hasdeu”

bibliotecari). Ea a înaintat o cerere pentru a ne ajuta în inițiativa de a primi sprijin financiar de la Fundația de Caritate Zimin.

Cu sprijinul financiar a acestei fundații, am reușit să achiziționăm un set din cele mai bune cărți ucrainene, inclusiv ediții noi ale lucrărilor scriitoarei Lesya Ukrainka pentru Biblioteca „Lesea Ukrainka” din Chișinău. Alte zeci de publicații din bibliotecile proprii (basmе ucrainene în limba română, proverbe moldovenești în ucraineană, traduceri în ucraineană ale poezilor de limbă română, în special din opera lui Mihai Eminescu) au fost donate de prietenii bibliotecii, printre care se regăsesc doamna Alla Diba (cercetătoarea creației Lesei Ukrainka), Serghei Lucikanin (profesorul, filologul, cunosător al limbii și literaturii române), poetul Serghei Chirkov ș.a.

R.R.: De fapt, ați venit nu doar în calitate de oaspeți, ați fost și participante active la activitățile aniversare. La sesiunea în plen, dumneavoastră ați susținut comunicarea „Biblioteca și războiul”, însoțit de un film cu un puternic impact emoțional. Nu numai eu am plâns, dar și mulți colegi din sală.

O.R.: Filmul este creația mea, bazată pe propriile mele fotografii, videoclipuri ale conversațiilor pe chat cu unii colegi din primele zile ale invaziei pe scară largă a trupelor lui Putin. Am fost în permanență în contact cu colegii noștri, ne-am ajutat reciproc, am gestionat protecția spațiilor și a proprietății bibliotecii, am soluționat problemele logistice ale colegilor și am asigurat furnizarea produselor necesare. La începutul dialogului nostru, am subliniat

În vizită la Biblioteca „Lesea Ukrainka” din Chișinău

că sunt o persoană creativă, un blogger, îmi place să desenez și să editez videoclipuri. Filmul s-a dovedit a fi cu adevărat emoționant, pentru că tot ce se observă în el a trecut prin inima mea cu propria mea durere, speranță și credință. În pregătirea vizitei la Chișinău, l-am completat parțial cu subtitrări traduse în română¹.

Chișinăul este confortabil, liniștit, prietenos, dar am fost cu Kievul în suflet și în gând tot timpul aflării la Chișinău. Am ținut legătura cu colegii, am răspuns la solicitările prietenilor și partenerilor prin chat și am convenit asupra diferitelor chestiuni organizatorice. Au urmărit cu atenție știrile și ne-am bucurat că zilele erau lipsite de griji. La întoarcerea noastră acasă, o rachetă rusească a lovit Terminalul „Nova Poshta” din regiunea Harkov. Au fost victime, încă 13 persoane au fost rănite.

R.R.: Știu că ați avut puțin timp pentru a vă familiariza cu Chișinăul. Totuși, v-ați făcut o impresie la prima vedere? Sau poate ați mai vizitat și altă dată capitala Republicii Moldova? Apropo, mi-am amintit că anul acesta se împlinesc 30 de ani de când am fost în anii de studenție cu o colegă într-o scurtă călătorie la Kiev. A fost minunat.

O.R.: Sunt pentru prima dată la Chișinău și mă bucur să cunosc acest oraș confortabil, foarte verde, care are propriul ritm de viață și propriul stil. În memoria mea, orașul va rămâne un

¹ Filmul realizat de doamna Olga Romaniuk poate fi vizionat și pe platforma YouTube: https://www.youtube.com/watch?v=Hv_VD0HPNBU (Nota red.).

*Ludmila Ivanovna Kovalciuk (1939-2020),
director general al Bibliotecii Publice „Lesya Ukrainka”
din Kiev în perioada anilor 1964-2016.*

monument arhitectural minunat, cu parcuri și piețe pitorești, cu cafenele minunate și biblioteci publice frumoase pe care le-am vizitat. Dar cele mai calde sentimente sunt pentru colegii pe care i-am cunoscut: creativi, ambițioși, harnici, ospitalieri, care ne-au primit cu deosebită căldură și grijă. Reitez că suntem profund recunoscători pentru ajutorul umanitar enorm pe care l-ați oferit și continuați să-l oferiți refugiaților ucraineni. Este un ajutor de neprețuit.

R.R.: Și o ultimă întrebare: când aveți aniversarea Bibliotecii? Cum o sărbătoriți? Veți invita și o delegație de la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”? Poate dă Domnul până atunci, și se termină războiul acesta nedrept.

O.R.: Anul înființării Bibliotecii Publice „Lesya Ukrainka” din orașul Kiev este 1944, când au fost aduse cărțile pe care locuitorii de aici le-au găsit în timp ce demontau ruinele caselor după eliberarea Capitalei de sub ocupația nazistă și din blocurile supraviețuitoare ale uneia dintre școli. Acele cărți care au constituit începutul creării fondului Bibliotecii.

În 2019, am sărbătorit cea de-a 75-a aniversare a Bibliotecii cu un cerc larg de prieteni și parteneri de lungă durată, inclusiv politicieni, oameni de știință, scriitori, artiști, persoane publice și tineri creativi. Au fost mesaje de felicitare, amintiri, omagii aduse veteranilor de bibliotecă și un concert de sărbătoare.

Anul viitor, în noiembrie 2024, Biblioteca va aniversa 80 de ani de la fondare. Vom fi bucuroși să-i invităm pe colegii noștri din Chișinău să împartă cu noi bucuria sărbătorii. Îmi exprim marea speranță și credință că această sărbătoare va coincide cu celebrarea națională și internațională a victoriei asupra rasismului.

R.R.: Să dea Domnul! Mulțumesc mult pentru interviu. Vă doresc, în primul rând și cât mai repede, Pace pentru întreaga Ucraina, pentru că toate celelalte se vor face!

Consemnare: Raia ROGAC